Tutkimustietovaranto avaa tiedettä ja tutkimusta

30.6.2020

Etsitkö yrityksesi tapahtumaan aivotutkijaa puhumaan työhyvinvoinnista? Tarvitsetko maahantuomallesi leijulaudalle akun tehonmittausta? Onko mielessäsi suurempi tuotekehityshanke ja haet siihen kumppaneita? Kurkista, löytäisitkö etsimäsi www.tiedejatutkimus.fi -sivustolta.

Opetus- ja kulttuuriministeriö on yhdessä tutkimusyhteisön kanssa koonnut ensimmäistä kertaa yhteen tiedot kaikesta Suomessa tehtävästä tutkimuksesta tieteenalasta tai organisaatiosta riippumatta. Tuo tieto on nyt vapaasti saatavilla ja hyödynnettävissä uuden palvelun avulla.

Tutkimusta kuvaavia tietoja käytetään paitsi tutkimuksessa itsessään, myös tutkimukseen liittyvässä hallinnossa kuten tilastoinnissa, tiedonhauissa, tutkimusrahoitusta myönnettäessä ja rahoituksen käyttöä raportoitaessa. Tutkimustuloksia tulisi voida hyödyntää tehokkaasti myös poliittisessa päätöksenteossa. Tutkimustoimintaan liittyvää tietoa kerätäänkin yhä enemmän erilaisiin tietojärjestelmiin. Tietojen kokoaminen yhteen valtakunnalliseen tutkimustietovarantoon järkeistää hallinnollista työtä ja parantaa tietojen saatavuutta ja löydettävyyttä.

Valtakunnallisen tutkimustietovarannon portti tiedon hyödyntäjille on www.tiedejatutkimus.fi-sivusto. Sivuston ensimmäinen versio on julkaistu kesäkuussa 2020, ja tällä hetkellä sieltä löydät yhdestä paikasta tiedot eri alojen tutkimusjulkaisuista, erilaisista tutkimushankkeista ja Suomessa käytössä olevista tutkimusinfrastruktuureista. Palvelua täydennetään vaiheittain, ja myöhemmin sieltä löytyvät myös tiedot eri alojen tutkijoista sekä hankkeissa tuotettujen tutkimusaineistojen kuvauksia. Palvelun kautta löytyviä tietoja voivat hyödyntää kaikki tutkimuksesta ja sen tuloksista kiinnostuneet, kuten esimerkiksi yritykset, kansalaiset, rahoittajat, julkishallinto sekä tutkijat itse.

Kuka Suomessa tutkii ja mitä?

Tiedotusvälineillä, yrityksillä, tutkijoilla ja rahoittajilla on usein tarve löytää tietyn alan asiantuntijaa. Tällä hetkellä asiantuntijoita pitää hakea kunkin tutkimusorganisaation omilta sivuilta tai erilaisilla yleisillä hakukoneilla kuten googlella. Tutkimustietovarannon tavoitteena on luoda selkeä, kattava palvelu, josta voi yhdellä haulla löytää tutkijoita ja muita asiantuntijoita kaikista suomalaisista tutkimusorganisaatioista. Tutkijoiden henkilötietojen siirtäminen tutkimustietovarantoon edellyttää lainsäädännöllisiä muutoksia, ja tutkijoiden tiedot liitetään palveluun vasta vuoden 2021 aikana.

Sen sijaan Suomessa toimivien tutkimusorganisaatioiden (yliopistot, ammattikorkeakoulut, tutkimuslaitokset ja yliopistolliset sairaalat) ja tutkimusta rahoittavien organisaatioiden tiedot löytyvät jo palvelusta, samoin yleinen kuvaus Suomen tutkimus- ja innovaatiojärjestelmästä.

Lukuja tieteestä -osioon on koottu tilastotietoa Suomen tutkimuksen rahoituksesta, henkilövoimavaroista sekä

julkaisutoiminnasta ja tieteellisestä vaikuttavuudesta. Osio sisältää myös Suomen tilanteen vertailua muihin EU- ja OECD-maihin.

Mitä tuloksia tutkimus on tuottanut ja mistä löydän ne?

Tutkimustoiminnan tuloksista ja saavutuksista kerrotaan mm. kansainvälisissä tieteellisissä julkaisuissa, kotimaisissa ammattialan julkaisuissa, oppimateriaaleissa, kirjoissa, suurelle yleisölle tarkoitetuissa julkaisuissa, verkkolehdissä ja somekanavissa. Suomessa toimivat tutkijat tuottavat yhteensä yli 50 000 artikkelia tai muuta julkaisua – joka vuosi. Avoimen tieteen periaatteiden mukaisesti isoon osaan näistä voit tutustua vapaasti, mutta ne sijaitsevat eri paikoissa: tutkimusorganisaatioiden tai kustantajien verkkosivuilla, eri artikkelitietokannoissa jne. Tiedejatutkimus.fi -palvelusta voit hakea tietoja tällä hetkellä lähes puolesta miljoonasta tutkijoiden tekemästä julkaisusta. Jos julkaisu on avoimesti saatavilla, löydät linkin, josta pääset lukemaan myös itse julkaisun.

Minkälaisiin aineistoihin tutkimustulokset perustuvat? Voisinko käyttää niitä uudelleen?

Tutkimustulokset perustuvat eri tavoin kerättyihin ja käsiteltyihin tietoihin, kuten havainnointeihin, näytteisiin, koejärjestelyihin, mittaustuloksiin, haastatteluihin tai vaikka valokuviin. Kun yksittäiset havainnot, näytteet, mittaustulokset yms. järjestellään kokonaisuuksiksi, ja niihin liitetään tiedot mm. keräysolosuhteista ja käsittelytoimenpiteistä, puhutaan tutkimusaineistosta. Jos tutkimusaineiston kokoamiseen on käytetty julkista rahoitusta, pitäisi se lähtökohtaisesti avata myös muiden hyödynnettäväksi ja jatkokäyttöön.

Aineistoon ja sen jatkokäyttöön liittyy usein sen omistajuuteen, tekijänoikeuteen, tutkittavien tietosuojaan ja tutkimusetiikkaan liittyviä kysymyksiä. Aineiston käyttöehdoissa on kerrottu (esim. kansainvälisellä Creative Commons lisenssillä), mihin voit sitä käyttää ja miten alkuperäiseen aineistoon tulee viitata. Varsinaisia tutkimusaineistoja ei tulla tallentamaan tutkimustietovarantoon, mutta sieltä löydät tulevaisuudessa tutkimusaineistojen kuvauksia, joiden perusteella voit etsiä kiinnostavia aineistoja muista data-arkistoista.

Mitä tieteessä tapahtuu juuri nyt?

Tiedejatutkimus.fi tarjoaa tietoa julkisten ja yksityisten tutkimusrahoittajien rahoittamista tuoreimmista tutkimushankkeista. Palvelussa on tällä hetkellä Suomen Akatemian, Business Finlandin, Horizon2020-ohjelman sekä muutamien yksityisten säätiöiden tuoreimpia rahoituspäätöksiä. Kunkin rahoitusta saaneen hankkeen yhteydessä on lyhyt kuvaus hankkeesta ja sen tavoitteista.

Sivusto tarjoaa myös yhteisen näkymän kaikkien suomalaisten tutkimusorganisaatioiden tiedettä ja tutkimusta koskeviin ajankohtaisiin uutisiin. Sivustoa seuraamalla saa siis hyvä kuvan siitä, mitä kaikkea uutta

tutkimusmaailmassa on parhaillaan meneillään.

Minkälaisia laitteita, mittausasemia, erityislaboratorioita Suomesta löytyy?

Tutkimusinfrastruktuureilla tarkoitetaan tutkimusvälineiden, laitteistojen, aineistojen ja palveluiden kokonaisuuksia, jotka mahdollistavat tutkimus-, kehitys- ja innovaatiotoimintaa, tukevat tutkijankoulutusta sekä opetusta ja palvelevat elinkeinoelämää ja yrityksiä. Julkisella rahoituksella hankittujen tutkimusinfrastruktuurien tulisi olla yhteiskäyttöisiä ja avoimia, toki käytöstä aiheutuvat kustannukset voidaan laskuttaa. Tiedejatutkimus.fi -sivulla esitellään tutkimusintrastruktuurit ja kuvataan niiden tarjoamat palvelut yhtenäisellä tavalla. Kullakin infrastruktuurilla on omat käyttöehtonsa, joiden puitteissa palveluiden ja laitteiden hyödyntäminen tapahtuu. Osa tutkimusinfrastruktuureista on kaikkien vapaasti käytettävissä, osaan taas tutkijoilla on ensisijainen pääsyoikeus. Yritysten on kuitenkin hyödyllistä tietää, millaisia infrastruktuureita on omalla alueella tai koko Suomessa tarjolla.

Tutustuminen kannattaa

Tutkimustietovaranto kokoaa tulevaisuudessa merkittävän osan Suomessa tehtävästä tutkimuksesta. Tämä on tärkeää, sillä julkisin ja yksityisin varoin tuotetun tutkimuksen tulokset tulee olla avoimesti ja laajasti kaikkien näkyvillä. Sivusto kannattaa ottaa tehoseurantaan, sieltä voit saada uusia ideoita ja ajatuksia omaan työhösi.

Susanna Näreaho (FT) on entinen ympäristöalan tutkija, joka työskentelee tällä hetkellä erityisasiantuntijana Metropoliassa.

Seliina Päällysaho (FT, KTM) työskentelee Seinäjoen ammattikorkeakoulussa tutkimuspäällikkönä ja toimii Ammattikorkeakoulujen avoin TKI-toiminta, oppiminen ja innovaatioekosysteemi -hankkeen projektipäällikkönä.

Kuvalähde: ninocare palvelusta Pixabay.com